

ДОКЛАД
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА
ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ СОЦИАЛНАТА
И ПРИРОДНА СРЕДА В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ТП ДГС
„МОМЧИЛГРАД“ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА
/в изпълнение на принцип 8/

1. Финансов план на стопанството.

По финансов план за 2023 год. са заложени 29551 м³ дървесина, с приходи от продажба на дървесина за 1 947135 лв. Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01-31.12.2023 год. е 25061 м³, на обща стойност 1799644 лв.

Изпълнението на финансовия план е 85 % в натура и 92% в стойностно изражение спрямо разчета за годината.

Предвидено годишно ползване по ГСП 32866 м³ лежаща маса.

Добитата и реализирана дървесина за 2023 год. от 25061 м³ представлява 76% спрямо предвиденото годишно ползване по горскостопанския план ТП ДГС „Момчилград“.

2. Социални споразумения.

В ТП ДГС „Момчилград“ има сключен Колективен трудов договор със Синдикалната организация в стопанството към КНСБ със срок до 31.12.2024 г. Колективният трудов договор е съобразен изцяло с действащият Браншовия трудов договор

Към 31.12.2023 г. в стопанството няма постъпили жалби от страна на служители в стопанството. Стопанството е приело да работи по Браншовия трудов договор.

3. План/програма за обучение и квалификация на персонала.

1. Прилагане на релевантното законодателство - Закон за изменение и допълнение на Закона за горите. /бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г., изм. и доп., бр. 11 от 2.02.2023 г., в сила от 2.02.2023/.

- Обучението е проведено на 02.02.2023 г.

2. Обучение по горска сертификация.

- Обучението е проведено на 02.02.2023 г.

3. Обучение за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при провеждане на горскостопанските дейности на територията; техники на поваляне, опазване на водните течения, опазване на почвата и превенция от ерозия, ограничаване на повредите върху оставащите на корен дървета и възобновяването, управление на отпадъците, транспортиране, съхраняване и използване на масла и горива.

- Обучението е проведено на 02.02.2023 г.

4. Обучение за защита и реакция при горски пожари, природни бедствия, наводнения с участието на служители от ДГС Момчилград организиран от Районна служба "Пожарна безопасност и защита на населението" гр. Момчилград.

- Обучението е проведено на 07.03.2023 г.

5. Прилагане на различни добри практики на горска сертификация. Обучение по оказване на първа помощ в горите

- Обучението е проведено на 07.03.2023 г. в ГСУ Момчилград

6. Обучение на служителите назначени по опазване на горските територии:

- Обучението е проведено на 16.03.2023 г.

7. Прилагане на различни добри практики на горска сертификация. Обучение по оказване на първа помощ в горите.

- Обучението е проведено на 03.04.2023 г. в ГСУ Джебел.

8. Съвещание по маркиране.

- Обучението е проведено на 08.06.2023 г.

9. Обучение за защита и реакция при горски пожари, природни бедствия, наводнения с участието на служители от ДГС Момчилград организиран от Районна служба "Пожарна безопасност и защита на населението" гр. Джебел.

- Обучението е проведено на 28.07.2023 г.

10. Обучение за провеждане на сечи в гори за трансформация в издънкови дъбови гори и иглолистни култури

- Обучението е проведено на 09.11.2023 г.

4. Здравословни и безопасни условия на труд включително на работниците на подизпълнителите.

На всички работещи ТП ДГС „Момчилград“ е предоставено полагащото се облекло и лични предпазни средства.

Стопанството е осигурило условия за безопасно и нормално изпълнение на трудовата дейност на всички работници и служители.

С цел правилното извършване на горскостопанските дейности и ограничаване на риска от трудови злополуки, аварии и екологични нарушения, преди началото на работа в нов обект или при постъпване на нови работници, задължително се прави първоначален инструктаж. Провеждането на инструктажа се отразява в Книгата за инструктаж и инструктираните се подписват, че са запознати. При всяко въвеждане на работниците в нов подотдел се прави „Инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и изисквания при провеждане на горскостопанските дейности“ и „Лист за проверка за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване на изискванията за изпълнение на горскостопански дейности“, към се прилагат към досието на подотдела.

Към 31.12.2023 година няма регистрирани трудови злополуки при ТП ДГС „Момчилград“.

В стопанството **има трима** работници, с намалена работоспособност.

ТП ДГС „Момчилград“ им е осигурило условия за безопасно и нормално изпълнение на трудовата дейност.

Ежегодно в ТП ДГС „Момчилград“ се извършват медицински прегледи и изследвания на персонала. Прегледите през 2023 г. за извършени на 10.10.2023 г. съгласно договор № 53/18.10.2022 г. Договора за срок от 36 месеца до 11.07.2025 г.

Изготвена е оценка на риска на всички работни места в стопанството.

5. Ангажиране на заинтересованите страни

Всяка година се провеждат срещи и съвещания със заинтересованите страни по различни поводи, свързани със дейностите на стопанството, в които се предоставя информация, обсъжда се и при съгласие от двете страни се утвърждава.

Кореспонденцията със заинтересованите страни се води по електронен път. Предоставя им се информация в различни аспекти: предстоящите и планирани горскостопански мероприятия през 2023 година в териториалния обхват на ТП ДГС „Момчилград“, актуализации на доклади и други.

Част от проверките по опазване на горските територии са извършени и с участието на служители на МВР – 3 броя проверки, РСПЗН – 5 броя проверки и РДГ - 1 брой. Ефекта от извършените съвместни проверки е положителен.

6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите

На територията на ТП ДГС „Момчилград“ има обособени два горскостопански участъка, съответно ГСУ – „Момчилград“ и ГСУ – „Джебел“. Във връзка с охраната на горските територии, стопанството е разделено на 2 охранителни участъка. Функциите по опазване на горските територии са възложени на 22 бр. служители. Служителите отговарящи за опазването на горските територии са двама старши лесничея, двама пом. лесничея, и 18 горски стражари.

През изминалата 2023 год. на територията ТП ДГС „Момчилград“ са извършени общо 660 бр. проверки на превозни средства, ловци, риболовци, други физически лица и обекти за добив на дървесина.

Констатираните нарушения са 19 броя, от които 3 бр. са от неизвестни извършители. Нарушенията от неизвестни нарушители касаят следното: 1 брой е за открадната 270 л. м. бодлива тел от оградена култура в отдел 425, подотдел „г“ и 1 брой е за незаконна сеч на 15 броя благунови дървета равняващи се на 1.45 пл. м3 дърва за горене и 1 брой е за незаконна сеч на бял-борова дървесина, равняващи се на 1.63 пл. м3 дърва. Останалите нарушения за които има съставени АУАН са за следното: 10 броя са за сеч на немаркирани дървета, 2 броя са за сеч на дървесина без документи, 2 броя за съхранение на немаркирана дървесина, 2 броя за съхранение на дървесина без превозни билети, която е задържана. Всички съставени актове са по Закона за горите. Общото количество дървесина по разкрити и неразкрити нарушения е 8,13 пл. м3.

Количеството на задържаната дървесина и недървесните горски продукти по нарушенията е, както следва :

За 2023 г.

- обла строителна дървесина – 0 м3
- дърва за горене – 1,20 пр.м³;

За периода 01.01.2023 год. до 31.12.2023 год. няма задържани средства за извършените нарушения.

7. Изпълнение на горскостопанския план.

ТП ДГС „Момчилград“ има утвърден горскостопански план със Заповед № 288/29.03.2017 г. на Изпълнителния директор на ИАГ с период 2017-2027 г.

През 2023 година са извършени следните плановите дейности:

- 1.Почистване на площи за залесяване - 14 дка.
- 2.Подготовка на почвата - 24 дка.

3.Залесяване	- 24 дка
4.Попълване на култури	- 18 дка
5.Отглеждане на култури	- 245 дка
6.Ограждане на култури	- 680 л.м
7.Кастрене	- 63 дка
8.Отгледни сечи без материален добив	- 57 дка
9.Маркиране	- 43874 м ³

8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството.

Със Заповед ЗАП-78-26.01.2023 г. в полза Цетин ЕАД е учредено безсрочен сервитут за електропровод на площ от 0,245 дка в кадастрален номер 58757.1.1193 в землището на с. Птичар, общ.Момчилград.

С Решение 155/01.03.2023 на Министерския съвет в полза на Община Момчилград е учредено право на ползване за срок от 1 г. за археологични разкопки на площ от 0,14 дка в кадастрален номер 72134.501.6 в землището на с. Татул , общ.Момчилград.

9. Здравословно състояние на гората

Здравословното състояние на горите на територията на стопанството е задоволително.

През 2023 година след проведените наблюдения за нападения от вредители, болести и други повреди на територията на ТП ДГС „Момчилград“ са извършени 80 броя лесопатологични обследвания. Общо засегнатите площи са 4599 дка, от които:

Болести, вредители и повреди	Установена площ /дка/	Проведени мероприятия	Площ /дка/	Ефект %
Гъба - Pestalotiopsis sp.	0.5	-		
Борова процесионка	3443	въздушно пръскане	751	82-94
Корояди	0.5	-		
Малка тополова стъкленка	77	наземна химична	77	91
Малък тополов сечко	32	-		
Некроза по кората на тополите от Cytospora	23	механична	23	100
Некроза по кората на тополите от Дотихиза	54	механична	54	100
Повреди от градушка (игл)	1	-		
Повреди от дивеча (шир)	22	-		
Съхнене на леторасли и клонки на бора	815	-		
Тополов листояд	77	-	46	
Тополова петниста златка	54	-	54	
Общо	4599		1005	

Проведеното мероприятие въздушно пръскане срещу боровата процесионка на площ от 41 дка, като ефекта от борбата е 92%.

10. Ползване и горскостопански дейности.

През 2023 год. на територията на стопанството са издавани разрешителни за добив на недървесни горски продукти:

- за физически лица - 1 бр. за гъби,
- на юридически лица - 6 бр. за зеленина
- на юридически лица - 1 бр. за лишеи и мъхове
- на юридически лица – 1 бр. за гъби,
- площи на проведените сечи – по видове сечи – през 2023 г. описани в 5 ГФ.
- площ на залесяването за 2023 година – 14 дка
- почвоподготока за 2023 год. - 14 дка

11. Гори с висока консервационна стойност.

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1., ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и /или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им и изискванията на плановете им за управление. Извършва се мониторинг на биологичното раннообразие и за всяка една от ГВКС.

Мониторинг на биологичното разнообразие: видовете от ВКС 1.2 застрашени, изчезващи и ендемични растения, ВКС 1.3 редки, застрашени и ендемични животински видове, ВКС 3 – редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми на територията на ДГС „Момчилград“ се прави текущо.

Докладът за Гори с висока консервационна стойност се актуализира при настъпили промени, в него се отразяват всички консервационни стойности. Докладът съдържа информация за определените Гори във фаза на старост и представителни образци на територията на стопанството. При проявен интерес се предоставя на заинтересованите страни за разглеждане и запознаване.

Мониторинг на ВКС 1.1 защитени територии

Съвместно с представители на РИОСВ Хасково ежегодно се прави мониторинг на защитените територии, попадащи в границите на ТП ДГС „Момчилград“. През 2023 г. са извършени планови проверки в поддържан резерват “Боровец, поддържан резерват “Чамлъка, защитена местност “Вековните борове”, защитена местност “Равен”, природна забележителност “Скални образувания в местността Калето”, природна забележителност “Вкаменелата гора” за което има изготвени протоколи.

Мониторинг на ВКС 1.2 защитени, застрашени и ендемични видове

През 2023 г. най-често са наблюдавани и са мониторираны формуляри за Орел змияр (*Circus gallicus*) - 1 бр, Сив кълвач (*Picus canus*) - 1 бр, Среден пъстър кълвач (*Leipicus medius*) - 4 бр, черен щъркел (*Ciconia nigra*) - 2 бр, голям ястреб (*Accipiter gentilis*) – 1 бр, скален орел (*Aquila chrysaetos*), малък ястреб (*Accipiter nisus*) - 2 бр, Сокол орко (*Falco Subbuteo*) - 1 бр., шипоопашата сухоземна костенурка (*Testudo hermanni*) – 16 бр., шипобедрена сухоземна костенурка (*Testudo graeca*) - 9 бр.

Мониторинг на ВКС 2. екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт. непокътнати горски ландшафти големи екосистеми на ниво ландшафт и мозайки от екосистеми с глобално, регионално или национално значение, в които съществуват

жизнени популации на повечето естествено срещащи се видове в естествените им модели на разпространение и обилие

На територията на ТП ДГС „Момчилград“ през 2023 г. има възникнали 3 бр. горски пожари. Общата засегната площ е 30 дка. Причините за възникването на пожарите са мълния, небрежност при боравене с открит огън. Всички възникнали пожари са овладявани своевременно и нямаме нанесени щети, не е намаляла лесистостта. Не са констатирани големи повреди от биотичен и абиотичен фактор на горските масиви. Неблагоприятни промени на видовото, възрастово и структурно разнообразие в горите в резултат на горскостопански дейности не са установени.

ТП ДГС „Момчилград“ оставя да се развият естествените процеси на възобновяване, където е имало снеголоми и снеговали. Този процес се подпомага като се изграждат огради където има много домашни животни. Не се залесява с интродуцирани неместни видове. За поддържане на биоразнообразието се оставят мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи. През 2023г. са извършени наблюдения върху екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт, попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 2 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

Мониторинг на ВКС 3 редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми

Целогодишно е извършван мониторинг на всички типове горски екосистеми, които се среща в обхвата на стопанството. Текущо се извършва мониторинг на редките изчезващи и застрашени горски екосистеми, ГФС и представителните гори от естествени екосистеми Здравословното състояние е задоволително. През 2023г. са извършени наблюдения върху редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми, попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 3 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

Мониторинг на ВКС 4 Екосистемни услуги от критично значение

ВКС 4 се отнася до важните екологични функции определени в следните компоненти:

Гори представляващи единствени източници на питейна вода

Гори от решаващо значение за водосбора

Гори с решаващо противоерозионно значение

Гори с пожарозащитни функции

Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

През 2023 г. са извършени наблюдения върху основните екосистемни услуги от критично значение, текущо се попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 4 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

Мониторинг на ВКС 5 Основни потребности на населението

Мониторинга на ВКС 5 е съсредоточен в места и ресурси от фундаментално значение за задоволяване на основните потребности на местните общности и население, включващо поминък, здраве, храна и вода, идентифицирани с тяхно участие.

ТП ДГС „Момчилград“ осигурява на местното население дърва за огрев, площи за паша, възможност за ползване на недървесни горски продукти - гъби, билки и дивеч. Осигуряват се необходимите количества за ползване на базата издадени позволителни, и

периодично се извършват консултации с местната власт и местното население относно социалната значимост на ресурсите в региона. Ръководството на стопанството провежда срещи и консултации с местната власт и с представители на засегнати групи свързани с горскостопанските и други дейности.

Мониторинг на ВКС 6 Културни ценности

Текущо се извършват наблюдения на териториите включени в съответното ГВКС, както и консултации с месните общности за значимостта на определените територии и нуждата за извършване на допълнителни дейности за опазване и поддържане в добро общо състояние.

Като заключение на извършения целогодишен мониторинг могат да бъдат направени няколко извода:

Прави се всичко възможно да бъдат спазвани на препоръките за стопанисване, мониторинг и управление на всички консервационни стойности намиращи се в териториалния обхват на стопанството.

Укрепване и запазване на здравословното състояние на горите е основна цел и през настоящата година.

През 2023г. са извършени наблюдения на териториите, където за разположени културни ценности, е попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 6 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

12. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда.

При планирането и провеждането на всички горскостопански мероприятия през 2023 г. са спазени препоръките и указанията за стопанисване на съответната ВКС, посочени в Доклада за ГВКС на ТП ДГС „Момчилград“. Проектират се предимно постепенни сечи с голям възобновителен период/постепенно-котловинна. Провеждат се отгледни сечи, и в малки петна където има санитарни и принудителни. Санитарната и принудителна сеч се извеждат с цел подобряване фитосанитарното състояние на насажденията.

Планираните и проведени през 2023 г. мероприятия, не са оказали отрицателно въздействие върху природната среда.

Преди започване на горскостопанските дейности през 2023 г. се извършва оценка на въздействието маркиране и извеждане на сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП ДГС „Момчилград”, като се вземат мерки за ограничаването им.

След проведените горскостопански дейности не се установи негативно въздействие върху водните ресурси, не се забелязва повреда в почвата, която да допринесе за ерозионни процеси, състоянието на пътищата е добро при нужда се реабилитират.

13. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда.

Засилващият се интерес на хората към гората, природата и биоразнообразието ни карат да участваме в повече социални дейности. ТП ДГС „Момчилград” предоставя възможност за запознаване с лесовъдската професия - като през изминалите години са проведени няколко образователни мероприятия с детски градини и училища. Стопанството участва и в европейската програма „Студентски практики”, давайки възможност на студенти от Лесотехническият университет да провеждат стажове и да се запознаят с професията си по

от близо. През 2023 г. на стаж в ТП ДГС „Момчилград ” имаше един брой студент от Лесотехническия университет.

На територията на стопанството има голям брой екопътеки и туристически маршрути, които осигуряват прекрасни условия за рекреация и туризъм. Отдыхът и почивката на чист въздух в гората стават предпочитани за уикендите и почивните дни. Затова е необходимо осигуряване на достъп до повече информация, за воденото стопанисване на горите, проблемите, с които се сблъсква лесовъдския персонал при отглеждането, опазването и ползването на горските ресурси. ТП ДГС „Момчилград ” е поело дългосрочна ангажираност за отговорно управление на горите.

14. Промени в околната среда.

Ефективността и продуктивността на горското стопанство е относително добра. За да бъдат спазвани всички принципите и критерии на Националния стандарт на горската сертификация, е необходимо да бъде изградена единна система, основаваща се на балансирано и отговорно отношение във всички направления - екологични, икономически и социални, това налага една добра комуникация между голям брой заинтересовани страни. Продължава стремежът ни към намаляване на пропуските, които се правят при спазването на Националния стандарт. За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо да се постигне един баланс между поетите ангажименти на ТП ДГС „Момчилград ” и интересите на останалите заинтересовани страни.

ИНЖ. ВЕСЕЛИН РАЙЧЕВ..... П* .....
Директор на ТП ДГС „Момчилград”

*Налице е положен подпис, като същия е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679).
П* - на мястото на заличаването